

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 13 ОТ 26 ЯНУАРИ 2023 Г.

за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза,
приета с Постановление № 120 на Министерския съвет от 2017 г.

(обн., ДВ, бр. 51 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 62 и 64 от 2018 г., бр. 46 и 84 от 2019 г.;
Решение № 1632

на Върховния административен съд от 2020 г. – бр. 63 от 2020 г.; изм. и доп., бр. 79 от
2020 г. и бр. 59 от 2021 г.)

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

ПОСТАНОВИ:

§ 1. В чл. 6, ал. 1 думите „гледане на здраво дете, върнато от детско заведение поради карантина в заведението“ се заменят с „гледане на здраво дете до 12-годишна възраст, върнато от детско заведение или училище поради карантина на заведението или на училището, или на отделна група или клас в него, или поради карантина на детето“.

§ 2. Член 39 се изменя така:

„Чл. 39. (1) Болничен лист за гледане на деца от семейството се издава еднолично от лекуващия лекар и в следните случаи:

1. за гледане на дете до 12-годишна възраст, посещаващо детско заведение или училище, контактно със заразено болно, задължително карантинирано в дома – до изтичане на карантинния период;

2. за гледане на здраво дете до 12-годишна възраст, посещаващо детско заведение или училище, върнато оттам поради наложена карантина на това заведение или училище, или на отделна група или клас в него за срока на карантинния период; болничен лист в случая се издава въз основа на служебна бележка от директора на детското заведение или на училището за наличността и срока на карантината и за невъзможността детето да бъде прехвърлено в друга група или клас, където няма карантина; служебната бележка се съхранява в лечебното заведение, което издава болничен лист за гледане.

(2) Не се издава болничен лист за гледане на здрави деца до 12-годишна възраст, поставени под карантина, които не посещават детски заведения или училища.“

§ 3. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) При лицата с психични заболявания чужда помощ може да се определи и при степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане 80 на сто и над 80 на сто в зависимост от естеството на заболяването и в зависимост от загубата на базисни социални и ключови умения, водещи до невъзможност за съществуване без контрол.“

2. Досегашните ал. 3, 4 и 5 стават съответно ал. 4, 5 и 6.

§ 4. В приложение № 1 към чл. 63, ал. 1 „Отправни точки за оценка на трайно намалената работоспособност и на вида и степента на увреждане в проценти“ се правят следните изменения и допълнения:

1. В част първа „Заболявания на опорно-двигателния апарат“:

а) в раздел IV „Гръбначни и тазови увреди“:

аа) в т. 5.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

бб) в т. 5.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

б) в раздел IX „Увреди на долните крайници“:

аа) точка 40.2.2 се изменя така:

„40.2.2. тежка степен за едно стъпало – 50 %;“

бб) в т. 40.2.3 числото „50“ се заменя със „71“.

2. В част втора „Психични болести“:

а) в раздел I „Органично-мозъчни психични смущения“:

аа) в т. 2.3.1 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;

- бб) в т. 2.3.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с чужда помощ“;
- вв) в т. 2.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с чужда помощ“;
- б) в раздел II „Умствена ограниченост“:
 - аа) в наименованието на раздела думата „ограниченост“ се заменя с „изостаналост“;
 - бб) в т. 2.1 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - вв) в т. 2.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с чужда помощ“;
 - в) в раздел III „Дълготраещи психози, с най-малко 6-месечна продължителност, психози от кръга на шизофренните или афективни (ендогенни) психози“:
 - аа) в т. 2.1 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;
 - бб) в т. 2.2 думите „пълна загуба“ се заличават, а накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - вв) в т. 2.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - гг) в т. 2.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - г) в раздел IV „Афективни психози с относително краткотрайно, но чести, възвръщащи се фази при една до две годишно, с многоседмична продължителност“:
 - аа) в наименованието на раздела след думата „фази“ се добавя „или“;
 - бб) в т. 2 думите „манийни или манийно-депресивни фази“ се заменят с „манийни или депресивни или смесени фази“;
 - д) в раздел V „Аутистично разстройство“:
 - аа) в наименованието на раздела след думата „разстройство“ се добавя „при лица, навършили 16 години“;
 - бб) в т. 3 думите „пълна загуба“ се заличават, а накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;
 - вв) в т. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - е) в раздел VI „Неврози и абнормни развития на личността“:
 - аа) в т. 1.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;
 - бб) в т. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - ж) в раздел VIII „Токсикомания“ в т. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - з) в раздел IX „Психични отклонения в детска възраст“:
 - аа) в наименованието на раздела думите „в детска възраст“ се заменят с „на лица до 16 години“;
 - бб) точка 1.1 се изменя така:
 - „1.1. лека умствена изостаналост – ограничения в умствените възможности, с леко ограничение на комуникативните умения и способността за разбиране и известни обучителни затруднения:
 - 1.1.1. без поведенчески отклонения – 30 %;
 - 1.1.2. с поведенчески отклонения – 50 %;“
 - вв) в т. 1.2.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - гг) в т. 1.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - дд) в т. 1.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - ее) в т. 2.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - жж) в т. 2.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - зз) в т. 3.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;
 - ии) в т. 3.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“.
 - 3. В част трета „Ушни, носни и гърлени (УНГ) заболявания“ раздел I „Слухов анализатор“ се изменя така:

„Раздел I
Слухов анализатор

1. Нормален социално адекватен слух – слухова загуба до 20 децибела (dB) – 0 %.

2. Лека загуба на слуха (Изпитват трудности при чуването на тиха реч и разговори в шумна обстановка.) – 21 до 35 dB – 5 %.

3. Умерена загуба на слуха (Изпитват трудности в разбирането на разговорна реч, особено на фона на съпътстващ околнен шум. За да бъде чува речта от телевизия или радио, е необходимо допълнително усилване на звука.) – 36 до 50 dB – 25 %.

4. Умерено тежка загуба на слуха (Значително е засегната яснотата на речта. Тя трябва да е силна, за да бъде чува. Налице са затруднения при разговори с повече от един събеседник.) – 51 до 65 dB – 50 %.

5. Тежка загуба на слуха (Невъзможност да се възприема реч с нормална сила. Изпитват се сериозни трудности при чуването на силни звукове – речеви или от околната среда. Възможно е да се чуват само силни викове или технически усилен реч.) – 66 до 80 dB – 65 %, с пожизнен срок.

6. Дълбока загуба на слуха (Невъзможност ясно да се възприема и разбира реч, дори и чрез техническо усилване.) – 81 до 95 dB – 75 %, с пожизнен срок.

7. Пълна загуба на слуха/глухота (Невъзможност да се чува.) – 96 dB или по-голяма – 91 %, с пожизнен срок.

Оценката на функционалния дефицит на слуховия анализатор и при определяне на оценката при трудова злополука и професионални увреждания, доказани с Протокол за професионално разследване от НОИ, се изчислява от таблицата на Клодил-Портман.

Таблица на Клодил-Портман			Глухо ухо или по-малко чуващо ухо				Р.Р. ад конхам или не чува, практически пълна глухота
			Р.Р. (1) 4 – 5 m	Р.Р. 2 – 4 m	Р.Р. 1 – 2 m	Р.Р. 0,25 до 1 m	
а) Р.Р. – разговорна реч			Ш.Р.	Ш.Р.	Ш.Р.	Ш.Р.	Ш.Р.
б) Ш.Р. – шепотна реч			0,50 –	0,25 –	0,005 m	ад конхам	не чува
в) А.З. – акустична загуба на слуха в dB			0,80 m	0,50 m		или не чува	
Нормално ухо или по-добре чуващо			А.З. 35 dB	А.З. 35 – 45 dB	А.З. 45 – 50 dB	А.З. 50 – 65 dB	А.З. 65 dB
Р.Р. нормално	Ш.Р. нормално	А.З. 35 dB нормално	0 %	3 %	8 %	12 %	15 %
Р.Р. (1) 4 – 5 m	Ш.Р. 0,50 – 0,80	А.З. 35	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %

Таблица на Клодил-Портман			Глухо ухо или по-малко чуващо ухо				Р.Р. ад конхам или не чува, практически пълна глухота
			Р.Р. (1) 4 – 5 m	Р.Р. 2 – 4 m	Р.Р. 1 – 2 m	Р.Р. 0,25 до 1 m	
Р.Р. 2 – 4 m	Ш.Р. 0,25 – 0,50	А.З. 35 – 45	10 %	15 %	25 %	30 %	35 %
Р.Р. 1 – 2 m	Ш.Р. 0,005	А.З. 45 – 50	15 %	25 %	35 %	40 %	45 %
Р.Р. 0,25 до 1 m	Ш.Р. ад конхам или не чува	А.З. 50 – 60 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %
Р.Р. ад конхам или не чува, практически пълна глухота	Ш.Р. не чува	А.З. не чува	25 %	35 %	45 %	60 %	70 %

Пояснение към таблицата:

1. В първи и втори хоризонтален ред са посочени разстоянията в метри (m), от които по-слабо чуващото ухо възприема разговорна и шепотна реч.

2. В трети хоризонтален ред е посочена акустичната загуба в децибели на по-слабо чуващото ухо.

3. В първа и втора колона са посочени разстоянията в метри, от които по-добре чуващото ухо възприема разговорна и шепотна реч.

4. В трета колона е посочена акустичната загуба в децибели на по-добре чуващото ухо.

5. В пресечните точки на вертикалните и хоризонталните линии на различните стойности на слуховъзприемането на двете уши е обозначен процентът на намалената работоспособност.

8. Загуба или обезобразяване на аурикулата – според степента:

8.1. на едното ухо – 10 %;

8.2. на двете уши – 20 %.

4. В част четвърта „Заболявания на сърдечно-съдовата система“:

а) в раздел I „Органични сърдечни увреди“:

аа) създава се т. 4.1:

„4.1. При инфаркт на миокарда след първата година от реализирането му, без хемодинамични нарушения и без усложнения – 50 %.

Забележка. В случаите по т. 4.1, но с хемодинамични нарушения и усложнения – процентът се определя в зависимост от функционалния клас на сърдечната недостатъчност в зависимост от степенната изразеност – по аналогия с т. 3.1, 3.2 и 5.“;

бб) в т. 5.1 числото „10“ се заменя с „30“;

вв) в т. 6 числото „10“ се заменя с „30“;

б) в раздел II „Сърдечни вмешателства (без инвазивните диагностични методи), клапнопротезирани с механични или биологични протези; инфекциозен ендокардит след клапно протезиране; коригирани (оперирани или след интервентни процедури) вродени сърдечни малформации; палиативно коригирани клапни дефекти без протезиране; състояние след аорто-коронарен байпас; състояние след имплантиране на интракоронарен стент; състояние след перкутанна транслуменална коронарна ангиопластика (РТСА); имплантиране на постоянен кардиостимулатор; състояние след резекция на сърдечна аневризма; състояние след хирургическо лечение по повод тумори на сърцето, състояние след трансплантация на сърце и др.“:

аа) създава се т. 1.2:

„1.2. Оперираните с клапно протезиране, както и с аорто-коронарен байпас без хемодинамични нарушения – 50 %.

Забележка. В случаите на т. 1.2, но с хемодинамични нарушения и усложнения – процентът се определя в зависимост от функционалния клас на сърдечната недостатъчност след интервенцията, в зависимост от степенната изразеност – по аналогия с раздел I, т. 3.1, 3.2 и 5.“;

бб) в т. 2.1 числото „10“ се заменя с „30“;

вв) в т. 2.2 числото „30“ се заменя с „40“;

в) в раздел V „Ритъмни и проводни нарушения“:

аа) в т. 2 думите „постоянно нормофреквентно предсърдно мъждене и т.н.“ се заличават;

бб) в т. 3 думите „тахи и бради форма“ се заменят със „сърдечна недостатъчност от II ФК по НИХА“.

5. В част седма „Нервни болести“:

а) в т. 3 думите „дискоординационни синдроми“ се заменят с „координационни нарушения в рамките на дадено неврологично заболяване, в зависимост от тежестта му“;

б) в т. 3.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

в) в т. 3.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

г) в т. 4.3 числото „70“ се заменя със „71“;

д) в т. 4.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;

е) в т. 4.5 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок, с чужда помощ“;

ж) в т. 4.6 думите „100 % с чужда помощ (СЧП)“ се заменят със „100 % с чужда помощ, с пожизнен срок“;

з) забележка 5 след т. 12.3 се заличава.

6. В част осма „Хирургични заболявания“:

а) в раздел V „Болести на хранопровода“:

аа) в т. 1.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

бб) в т. 1.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

б) в раздел VI „Болести на стомашно-чревния тракт“:

аа) в т. 1.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

бб) в т. 1.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

вв) в т. 2.1 думите „до 5-ата година“ се заличават;

гг) в т. 2.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

дд) в т. 2.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

ее) в т. 2.3.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

жж) в т. 12.2 числото „80“ се заменя с „91“;

зз) в т. 12.3 думите „за четвъртата и петата“ се заменят със „за и след четвъртата“;
ии) в т. 13.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;
в) в раздел VII „Злокачествени заболявания на черния дроб, жлъчните пътища и жлъчния мехур“:

аа) в т. 1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

бб) в т. 2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

г) в раздел IX „Пикочни органи“:

аа) в т. 2.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

бб) в т. 2.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

вв) в т. 3.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

гг) точка 9 се изменя така:

„9. Ектопия на пикочен мехур – 100 %, с пожизнен срок.

Забележка. Оценката по т. 9 важи както за състояние преди, така и след проведено оперативно лечение.“;

д) в раздел X „Мъжки полови органи“:

аа) в т. 1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

бб) в т. 4 думите „в първите 5 години“ се заличават;

вв) в т. 4.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

гг) в т. 4.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

дд) в т. 6.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

ее) в т. 6.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

е) в раздел XI „Женски полови органи“:

аа) в т. 1 думите „в първите 5 години“ се заличават;

бб) в т. 1.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

вв) в т. 1.2 думите „до петата година“ се заличават;

гг) в т. 1.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

дд) в т. 2 думите „в първите 5 години“ се заличават;

ее) в т. 2.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

жж) в т. 2.2 думите „до петата година“ се заличават;

зз) в т. 2.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

ии) в т. 3 думите „в първите 5 години“ се заличават;

кк) в т. 3.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

лл) в т. 3.2 думите „до петата година“ се заличават;

мм) в т. 3.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

нн) точка 3.3 се изменя така:

„3.3. При клинично доказан посткастрационен синдром (липса на два яйчника) до 50-годишна възраст – 50 %.“;

оо) в т. 7 думите „в първите пет години“ се заличават;

пп) точка 7.1 се изменя така:

„7.1. операбилен.“;

рр) в т. 7.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

сс) в т. 7.2 думите „до петата година“ се заличават;

тт) в т. 7.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

уу) точка 8.1 се изменя така:

„8.1. операбилен.“;

фф) в т. 8.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

хх) в т. 8.2 думите „до петата година“ се заличават;

цц) в т. 8.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

ж) в раздел XII:

аа) в т. 4 думите „до петата година след операцията“ се заличават;

бб) точка 4.1 се изменя така:

„4.1. без метастази:“;

вв) в т. 4.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

гг) в т. 4.2 думите „до 5-ата година“ се заличават;

дд) в т. 4.2.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

ее) в т. 6 думите „до петата година“ се заличават;

жж) точка 6.1 се изменя така:

„6.1. операбилен, без далечни метастази:“;

зз) в т. 6.1.4 думите „за петата година“ се заменят със „за и след петата година“;

ии) забележката след т. 7 се заличава.

7. В част девета „Вътрешни болести“:

а) в раздел I „Захарен диабет“:

аа) в т. 1 думите „(на лечение с перорални, инжекционни неинсулинови препарати или инсулин)“ се заменят с „(неинсулинозависим)“;

бб) в т. 1.2.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

вв) в т. 1.2.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

гг) в т. 2 след думите „тип 1“ се добавя „и захарен диабет тип 2 (на инсулинолечение):“;

дд) в т. 2.2.1 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

б) в раздел II „Болести на щитовидната жлеза“:

аа) в т. 3.3.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

бб) в т. 3.4.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

в) в раздел V „Хипофизарни нарушения“:

аа) в т. 2.2.1 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

бб) в т. 2.2.2 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

вв) в т. 2.2.3 абривиатурата „СЧП“ се заменя със „с чужда помощ“;

гг) в т. 2.2.4 абривиатурата „СЧП“ се заменя със „с чужда помощ“;

г) в раздел XI „Генетични аномалии“, в първо изречение на забележката след т. 3 думите „като към посочения процент по т. 1 – 3 в съображение влиза и“ се заменят с „като отделно от оценката по т. 1 – 3 се оценява и“;

д) в раздел XXIII „Заболявания на опорно-двигателния апарат“:

аа) в т. 4.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

бб) в т. 5.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

вв) в т. 6.2.4 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“;

гг) в т. 7.3 накрая се поставя запетая и се добавя „с пожизнен срок“.

§ 5. В приложение № 2 към чл. 63, ал. 3 „Методика за прилагане на отправните точки за оценка на трайно намалената работоспособност (вида и степента на увреждане) в проценти“ се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка III се изменя така:

„III. Когато са налице няколко увреждания, за всяко от които в отправните точки за оценка на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане е посочен отделен процент, оценката на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане се определя, като към най-високия процент по съответната отправна точка на най-тежкото (водещото) увреждане и ако той не е 100 на сто, се прибавят 20 на сто от сбора на процентите на останалите съпътстващи увреждания. В случай на определена 100 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане по съответната отправна точка на най-тежкото (водещото) увреждане съпътстващите увреждания не се добавят в оценката, но се изписват в мотивната част на експертното решение заедно със съответната отправна точка и процент.“

2. Точка IV се отменя.

3. Точка VIII се изменя така:

„VIII. В експертното решение се вписват съответните МКБ кодове на всички заболявания, обуславящи най-тежкото и съпътстващите увреждания.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 6. Започналите и неприключили до влизането в сила на това постановление процедури по извършване на медицинската експертиза се довършват, както следва:

1. Пред ТЕЛК – по реда на това постановление.
2. Пред НЕЛК – по досегашния ред.

§ 7. Лицата, освидетелствани или преосвидетелствани от ТЕЛК и НЕЛК в периода до влизането в сила на това постановление и за които с това постановление са определени по-благоприятни условия за оценка на увреждането, могат да подадат заявление-декларация за преосвидетелстване извън случаите по чл. 56, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, приет с Постановление № 83 на Министерския съвет от 2010 г. (ДВ, бр. 34 от 2010 г.).

§ 8. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 1 и 2, които влизат в сила от 1 януари 2023 г.

Министър-председател: **Гълъб Донев**

Главен секретар на Министерския съвет: **Красимир Божанов**